

המאוחדת
United Chassidai Ezer

מן הבאר

אמרות ופנינים, מוסרי חיים ולקחים, מבאר חפרוה שרים - רבוה"ק מגור, נבג"מ ובלחט"א

פרשת מקץ-הנוכה תשפ"ג

~ שנה א' גריון י' ~

אמרות מבאר רבותינו הק'

ויהי מקץ שנתיים ימים וגו' (מא א).

הרבי ה"בית ישראל" זי"ע אמר את דברי המדרש [פ"ט ב] 'אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רהבים' וגו' זה יוסף, שאמר לשר המשקים 'זכרתיני והזכרתני' נתוסף לו שתי שנים וכו', והמדרש מדבר שם שיוסף עשה שלא כהוגן בזה שאמר לשר המשקים שיוכרונו, כי יוסף היה צריך לבטוח בהש"ת. וקשה, הרי אין סומכין על הנס [פסחים סד:], וא"כ היה יוסף צריך לעשות פעולות שיוכל לצאת מבית האסורים? ואפשר, דא"כ, בעת שהאדם נמצא בצרה הוא צריך לעשות פעולות להינצל ממנה, אבל אחר כך כשרואה שכבר נעשה איזה פתח - הצלה עבורו, הוא צריך לעזוב השאר ולבטוח בהקב"ה שהוא כבר יצילהו מהצרה.

וכן היה גם כאן אצל יוסף, אה"נ היה עליו לפעול לשחררו מבית האסורים, אבל בעת שהיה לו את הענין עם ההלומות של שר המשקים והאופים ראה שזה משמים ששני אנשים חלמו כל אחד את חלומו מעין חלומו של השני וכן את פתרון חבירו, אז כבר לא היה צריך יותר לעשות כלום. ולא היה צריך לומר לשר המשקים 'כי אם זכרתיני אתך'. וזה מה שהמדרש מגנה את יוסף שעשה שלא כהוגן.

וישלח פרעה ויקרא את יוסף וירצהו מן הבור וגו' (מא טז).

אמר הרבי ה"פני מנחם" זי"ע: בילדותי שמעתי בשם חסידי קאצק שהנקודה העיקרית בפרשת מקץ היא מה דכתב 'וישלח פרעה ויקרא את יוסף וירצהו מן הבור' וכל המשך אחר כך אינו אלא פירוש לזה, שההמשך בא כבר ממילא, ויתכן לבאר הכוונה בזה דכתיב 'והבור ריק אין בו מים', מים אין בו אבל נחשים ועקרבנים יש בו, ואינא בזה"ק אין בו מים היינו דלא אשתדל באורייתא כדקא יאות, כאשר אין באדם תורה מתמלא ממילא בנחשים ועקרבנים, שנטפלים אליו הרבה מזיקים, אולם יוסף הצדיק עמד בשלימות בניסיונות הקשים ביותר, וזוהו דכתיב 'וירצהו מן הבור', שיצא מהבור בשלימות ולא נדבק בו מאומה מהנחשים והעקרבנים, וכל ההמשך הוא כבר ממילא.

אשר האלקים עשה הראה את פרעה: (מא כח).

ראש הישיבה מגור שליט"א אמר [תשפ"א]: הנה בפתרון החלום, הזכיר יוסף הצדיק כמה פעמים את שם ה', 'בלעדי אלקים יענה את שלום פרעה', 'אשר האלקים עשה הגיד לפרעה', 'אשר האלקים עשה הראה את פרעה', 'כי נכון הדבר מעם האלקים'. ומלבד מה שכך היתה דרכו של יוסף הצדיק - שם שמים שגור בפיו. י"ל ע"פ המסופר שפעם בא חסיד לפני רבו, והרבי שאל לשלומו, השיב החסיד ב"ה

שעניני עסקי מצליחים, שאל הרבי אבל מה הנך עושה, חשב החסיד שכנראה שכוונת הרבי לשלום משפחתו, והשיב לשלום משפחתו, שאל שוב הרבי: אבל מה אתה עושה? ולא הבין החסיד מה כוונת השאלה, וביאר לו רבו את משפחתך ועסקיך זה כל נהן לך הקב"ה, וממך נדרש משהו אחר, תורה ומצוות ועבודת ה'.

וזה מה שאמר יוסף הצדיק לפרעה, שלא יחשוב שהרעב נועד כדי לעורר את פרעה ומצרים לשנות את דרכו וכדומה, וכמו שהיה אצל נינוה שהרעב היה כדי לעורר את המלך והעם לתשובה, אלא כאן יש א המעל'דיגע פלאן, כי הרעב הוא עצה עמוקה איך יעקב אבינו ירד למצרים ללא שלשלאות של ברזל, וזה מה שאמר 'אשר האלקים עשה הגיד לפרעה' - שזה מעשה האלקים, ולא נועד בשביל מעשה פרעה.

למה תתראו: (מב א).

ברש"י: למה תראו עצמכם וכו' כי באותה שעה עדיין היה להם תבואה.

הרבי ה"אמרי אמת" זי"ע דדק, הלא אחר כך משמע שבאמת לא היה להם, אך נראה שכיון שאמר להם יעקב כן 'למה תתראו', נעשה כן, שלא היה להם עוד והיו שוין לכולם. כדאי' במדרש [בר"ר ספצ"א] מעולם לא אמר יעקב אבינו דבר של בטלה.

וירדו אחי יוסף עשרה לשבר בר ממצרים: (מב ג).

פירש ה"חידושי הרי"ם" זי"ע: שבמצרים היה אוכל וירדו לשם כדי לשבור את הירד האכילה, מה שלא יכלו בארץ כנען, שהיה שם רעב ולא היה להם מה לאכול.

ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו: (מב ח).

הרבי ה"לב שמחה" זי"ע אמר: מה שהשבטים לא הבחינו שהוא אחיהם, וביותר כאשר עורר תמיהתם בעת שישבו לאכול לפניו דאי' במד' שהיה עושה עצמו כמערם ומריח בגביע אמר יהודה שהוא מלך וכו' ראובן שהוא בכור וכו' אגא לית ליה אמא ובנימין לית ליה אמא וכו', אולי הוא משום 'וישתו וישכרו עמו', וביותר שהיה זה אחר זמן רב כ"ב שנה שלא שתו יו"כ דאי'.

ראש הישיבה מגור שליט"א מביא את דברי רש"י שמביא מהז"ל שיצא בלא חתימת זקן ועכשיו מצאוהו בחתימת זקן, וצ"ת דהלא היה בן י"ז במכירתו ומנין שלא היה לו חתימת זקן. ועוד הרי כמה מאחיו היו בני גילו ואיך הכירם ומשמע שכולם הכיר, ותו הלא חתימת זקן בלבד אינו משנה כ"כ את צורת האדם עד כדי שלא יכירוהו, אלא תבנית הפנים משתנים במשך כ"ב שנה אפילו בלא חתימת זקן.

וי"ל דעיקר הכרת השבטים היתה ברוחניות ולא בגשמיות, ואחרי שיוס"צ עמד בניסיון והתגבר על היצר נתעלה למדרגה גבוהה ביותר, נזיר אחיו, פרישא דאחיה, וזה כוונת אומרם ז"ל שמצאוהו בחתימת זקן, שממר דיוקנא קדישא, זקן בגימטריא יוסף עה"כ, דהיינו שמצאוהו עם חותם יוסף הצדיק, מדת היסוד, וזוהו שלא הכירוהו, שלא הכירו את יוס"צ במדרגה נעלה כזו.

ויאמר אל אחיו הושב כספי וגם הנה באמתחתי וגו' (מב חז).

שואל הר"ק ה"שפתי צדיק" זי"ע: למה אמר 'וגם הנה באמתחתי' - דמה נפקא מינה אנה מונח. ונראה שהיה הסדר שכ"א הניח מחיר התבואה באמתחתו ונתן להמקבל האמתחת על המעות, וכשהיה שם המחיר הקצוב מילא לו התבואה, והיה כן מפני גודל הדחק מאנשים שהיו שם. ובאמת מעות אין בו סימן ע"כ היה לספק פן נתערב בהתבואה לכך מכבר בעת שלקחו אחרים התבואות, וכן אמר לסימן המקום שמונח באמתחתו כמו שנתנו משמע שלא לקחו המודדין מעותיו.

הידוע נדע כי יאמר הורידו את אחיכם: (מב ט).

אומר ב"ק אדמו"ר שליט"א: השבטים היו צדיקים גמורים, והיה להם לידע זאת, רק מן הנראה שהיה זה זמן של גלות, וכבר לא היתה עמהם רוח"ק, ואם נתעלמה רוח"ק מיעקב כל אותו הזמן, מהם בודאי, ואפשר זהו שאמרו ליעקב 'הידוע נדע כי יאמר הורידו את אחיכם' - כי כמו שמתנו נסתלקה רוח"ק, כן נלקח גם מאתם, לזאת לא היו יכולין לידע מקודם.

וטבוח טבח והכן: (מב טז).

במדרש: מכאן שממר יוסף את השבת, אין 'והכן' אלא שבת כמ"ש 'ויכינו'.

שואל ה"שפת אמת" זי"ע בליקוטים: דאם כן איך שלח את האחים והמוריהם בבוקר דהוי יום השבת, וביפ"ת נדחק, וגם בספר נה"ק ש"כ שהם לא שמרו שבת רק יוסף והוא רחוק בעיני.

לכן נראה לפרש עפ"י מ"ש בגמרא [ביצה טז.] שמאי היה אוכל כל ימיו לכבוד שבת מצא בהמה נאה קנאה לשבת מצא נאי ממנה אכל את הראשונה ע"ש, א"כ הכי נמי לא קאמר במד' שהיה שבת, רק אין 'והכן' אלא שבת, א"כ אמר יוסף 'טבוח טבח והכן' מיד היפה שבהם לשבת, שיחפש למצוא יותר נאה מאשר לו לשבת וישחוט עתה הפחותים ואה"נ שלא היה אז ערב שבת כלל. [ועי' במדרש תנחומא פ' גשא מוכח להדיא דההכנה היה ליום המחרת היה להסעודה הי' ביום ש"ק צהרים וממילא הכל ניחא]. ועיין בשפתי צדיק שגם מאריך בזה.

ואת גביעי גביע הכסף: (מד ב).
כ"ק אדמו"ר שליט"א אמר בשם הר"ק ר' משה בצלאל זי"ע הי"ד בדרך צחות: הטעם שהיו רגילים לשתות יין בגביעים, כי יין היה אז דבר יקר, וכשהיו מתארחים אצל מי, היה יכול להקפיד אם ישתו הרבה, לכך היו שותים בגביע, שאין רואים כמה מוזג ונוטל. ואפשר ענין הגביע, כי סעודת יוסף והשבטים אשר בה ניחש יוסף בגביע היה בשבת, כמ"ש ז"ל 'וטבוח טבח והכן' - אין והכן אלא שבת, הרמז לגביע הכסף בסעודת שבת.

הם יצאו את העיר לא הרחיקו וגו' קום רדוף וגו': (מד ד).

הרבי ה"אמרי אמת" זי"ע אמר שראה בכתיבי רבי חיים ויטאל זצ"ל [הכתבים היו אצלו, וכשהיה בארץ ישראל בתרצ"ו השאיר אותם להרה"ח ר' ליפא שוואגר ז"ל מחשובי חסידי הוסיאטין שידפיסם, ולא עלתה בידו, וכשהיה בארץ הרה"ק מקורלין בתרצ"ט - מסרו לידו כדי שיחזיר ל"אמרי אמת" את זה אבל הוא לא הספיק ונהרג עקדה"ש. כשהרבי בא לארץ ישראל שלח לקרוא לו ושאלו מה עלה בגורל ה"כת", ונאלץ לספר האמת, שאלו אותו הרבי האם הסתכל בכת"י? ואמר שלא, אז הרבי אמר לו את המאמר דלהלן: דנהגה תפילת הדרך ומעיל שלא יזוק [עי' ש"ע או"י סי' ק"ו] ומחויב רק כשהרחיק כשיעור חיוב תפילת הדרך, עי"ש, ויוסף ידע שהם יתפללו תפילת הדרך, לכך צוה לרדוף אחריהם ב'עוד לא הרחיקו' - ועוד לא התפללו תפילת הדרך.

והוסיף הרבי זצ"ל: וזוהו ניחא מה שצוה יוסף למלא את אמתחתו האנשים אוכל כאשר יוכלון שאת, שכונתו היתה שעי"ז לא יוכלו למהר וילכו לאט, ויוכל להדביקים קודם שילכו כשיעור חיוב תפילת הדרך.

וינום נקבצו עלי אזי בימי חשמונים ופרצו חומות מגדלי טמאוא כלל השמינים:

מורינו הרה"צ ר' דוד אלטר שליט"א אמר שבוע שעבר פרשת וישב תשפ"ג בקידושא רבא לבתו שנולדה לו במז"ט: היוונים פרצו את כל החומות ונכנסו בלתיאור, וכשנצחו ינתן הכח בתנוכה לפרוץ את כל החומות ולהביא את אור הגאולה העתידה, כח ביהמ"ק העתידי ערכתי נר למשיחי, זה הרמז בפ' מה פרצת עליך פרץ, כח של משיח. כאשר שמעתי מכ"ק אדמו"ר שליט"א [בס"ג עוד בב"ב] במ"ש בקבלת שבת ימיו ושמאל תפרוץ, ימין כנגד מזוזה בימין, ושמאל כנגד נר חנוכה, תפרוץ מה פרצת עליך פרץ. ויכול כל אדם לפרוץ את כל ההסתרות, וגם אם יש לו חומות יכול לפרוץ ולהגיע לכח הגאולה גם בתוך ההסתרות והגלות. וזה הענין בנר חנוכה שקבעו להם מעשרה ופתח ביתו מפרוץ ולהאיר גם ברה"ר, כי ניתן הכח לפרוץ ולהגיע ולהביא כח הקדושה בכל המקומות גם הנמוכים ביותר, ולפרוץ הכל.

נר לשלום? נר לשלום

זכיתי להגיע לימי החנוכה לארה"ק ולהשתתף במעמדי הדלקת הנרות הן בבית חיינו שברח' ירמיהו והן בבית שמשם שואבים רוח"ק ברח' יוסף זיו, ואבקש להעלות את רשמיי באמצעות העלון הנפלא הזה (שכאן המקום להודות ליוצריו) ולשתף את הציבור בבחינת 'נר לאחד נר למאה'.

ובכן ביום ראשון זכיתי להגיע לרח' יוסף זיו להדלקה אצל כ"ק מרן ראש הישיבה מגור שליט"א, ואוכל לומר כי השלהבת שהבהיר בי ללהב יוצאת... הדברים שנשמעו קלעו אל השערה, כשעד עתה מידי דברי בו מעי חמרמרו. בעיניי דומעות שמענו שיש לכלות רגל מן השוק, ולהמעיט ככל האפשר גם ב'השתדלות' שבכל השוקים, הן בשוק הפרנסה, הן בשדוכים או בכל צורך אחר. ש"הרגל תהיה בפנים" ולסמוך בעיקר על הקב"ה ואך מעט מן המעט תהיה ההשתדלות...

זה היה כמובן מעט מעט מן האור הגדול, אך כידוע כל אחד נתפס בזעיר אחד.

גם הניגונים היו יוצאים מן הכלל, ובכלל, האווירה והרגש היה שלא ניתן לתאר ולשער, אשרינו שזכינו.

ולמחרת, ביום ב', זכיתי להיות מרואי פני הקודש בביהמ"ד ברח' ירמיהו, בהדלקה אצל כ"ק מרן האדמו"ר מגור שליט"א, שם נקבצו יותר מרבבה של אחינו אני"ש, כולם כאיש אחד בלב אחד, לראות את פני הקודש במעמד הנשגב של הדלקת הנרות. שם לא שמענו את הקול בלתי בברכות ההדלקה, אך שם היה זה בחינה אחרת. אם בזיו' ראינו בחינה של 'נפשי יצאה בדברו', כאן הבחינה שונה של 'וכל העם רואים את הקולות', זולתי אין קול, (השמועס שנאמר בפנים חולק לכולם עוד לפני ההדלקה) אך גם כאן, נר ה' שמת אדם, ודברי השפ"א שהובאו בשמיים (תרמ"ד כמדומני) שהשמחה מהנשיאים בשארה לדורות, הלהיבו את הנפש, והמעמד פולח ובוקע את הלבבות לאין שיעור.

והרי אמרו חז"ל דבר ה' כפטיש יפוצץ סלע, וכל הלבבות קרובים בכל מקום שהם. ואשריכם שזכתם כאשר רק בזכותכם העליתי על הדעת שניתן להגיע גם לכאן וגם לכאן, וכך זכיתי וקויים בי 'ירא שמים יוצא ידי שניהם'.

המשיכו להעלות את הנרות עד שתהא שלהבת עולה מאליה,

א"כ ניו יורק

(כעת בירושלים עיה"ק ת"ו)

להערות, תרומות איחולים ומכתבים למערכת ניתן לפנות אלינו באימייל uniteddchassideiger@gmail.com או בטלפון 718-952-2000 x0

מעשה מרובה"ק

זריזות למצוות

בשנת תש"י היה מחסור בארץ ישראל במצרכי מזון. הונהג אז משטר 'צנע' וקיבלו מזון לפי תלושים. אחד מבני הישיבות בירושלים עמד לנסוע לביתו בטבריה, ונכנס לרבי ה"בית ישראל" זי"ע להיפרד. שאלו הרבי אם יוכל לקחת עמו חבילה עבור הרבנית הצדקנית מרת פייגא מינטשא ע"ה אשתו של הרבי ה"אמרי אמת" זי"ע בזיוו"ש שהתהה או בטבריה. הבחור השיב כי ישמח לקחת, מילא הרבי הבית ישראל קופסא בפירות ובשימורים וביקש מהבחור שיוריד חבל מעל הארון עבור אריות החבילה. בעוד הלה הולך להביא כסא – טיפס הרבי, הוריד את החבל וקשר בזריות. לתמיהת הבחור למה הרבי ממהר, הסבירו רציתי ללמדך עד כמה להזדרז למצוה, חז"ל דרשו 'את אמך' – זו אשת אביך.

מבאר החסידות

יהודים אינם חוצצים

הוסיף ואמר לנו: "יהודים אינם חוצצים!" דהיינו, למרות שאנו עומדים מרחוק, ובינינו לבין הציון עומדים יהודים רבים, הם אינם חוצצים, והרי זה כאילו אנו עומדים ממש בצמוד לקבר. וכך נעמדנו להתפלל מרחוק, ולמרות המרחק הגיאוגרפי חשנו שאנו ליד הציון, שהרי יהודים אינם חוצצים...

הרבי הוסיף והזכיר בהקשר לכך את הפסוק "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנהו" - ופירש אותו כמין חומר: "רבים מכאובים לרשע" - כשיהודים נדחפים סביב אדם, והדחיפות מציקות לו ומכאיבות לו, הרי אלו מכאובים רק "לרשע" - אבל "הבוטח בה' חסד יסובבנהו" - אדם שהינו בדרגה גבוהה, בבחי' 'הבוטח בה' - הוא רואה את הרבים הסובבים אותו כמקור חסד - 'חסד יסובבנהו' - הוא לא רואה אותם כמכאובים אלא חש שהכל סובב אותו וברחמים.

מספר הרב משה טורק שליט"א שזכה לשמש בימי בחרותו את הרה"ק "נתיבות שלום" מסלונים זי"ע:

היה זה במוצש"ק ליל י"א חשון, יום היא"צ של הס"ק ה"יסוד העבודה" מסלונים

זי"ע. לאחר סיום ה"טיש" שנערך לרגל ההילולא, נסענו עם כל הציבור להתפלל על קברה של רחל אמנו לרגל יום פטירתה שחל באותו יום.

הציבור שהיה שם באותה עת, מטבע הדברים היה גדול מאד, והיות ורצינו לאפשר לרבי זי"ע ליכנס אל תוך הציון, היינו מוכרחים לפנות עבורו מקום בתוך ציבור האנשים.

אולם הרבי בעדינותו הראה מורת רוח מכך שאנשים נדחפים ככיוול עבורו, ולאחר כמה רגעים הורה לנו להפסיק. ואז

חידושי

ברכת כ"ק מרן האדמו"ר מגור שליט"א במעמד הגדול חידושי דבי מדרשא

עבור לומדי חידושי וכלל העוסקים לפרנסתם בקרב אנ"ש ביום חמישי פרשת וישב כ"א כסליו תשפ"ג - בביהמ"ד ברחוב ירמיהו

איך האב געוואלט אנוויינטשען אלע וואס זענען עוסק בלימוד התורה אלע וואס זענען דא און אלע וואס לערנען אין מתיבתות, זאל'ן מצליח זיין נחת פון די קינדער און זאל מצליח זיין אין מסחר אויך, די תורה איז די גרעסטע ברכה.

כנגד המברכים - ברכות מז"ט לבעלי השמחות בקהילתנו

ברכת מזל טוב

לידידנו המחוננים הרה"ח ר' **אברהם צבי מונדרוביץ** לאו"ט והרה"ח ר' **נפתלי מנחם ניימאן** לאו"ט לרגל נישואי ילדיהם שידחו מאהלים ידידיים - שטיבל 55

ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ח ר' **אשר רינגל** לאו"ט לרגל חתונה בנו לעול' תורה ומצוות הבחור **אברהם יהושע** הי"ו בשעט"מ מאהלים ידידיך - שטיבל רוזוולט

ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ח ר' **עובדיה נתן וקסלר** לאו"ט לרגל נישואי בתו שתחי' עם הבחור החתן **יצחק מאיר לייטשפילד** הי"ו בשעט"מ מאהלים ידידיך - שטיבל קרוהייטס - שטיבל רוזוולט

ברכת מזל טוב

לידידנו הרה"ח ר' **הרשעל וזמן** לאו"ט ולחתנו הרה"ח ר' **אברהם משה לנדאו** לאו"ט לרגל הולדת הבת/הנכדה מאהלים ידידיים - שטיבל 48 - שטיבל בית בלייט